



Kristinehamns
kommun

GRANSKNINGUTLÅTANDE

Detaljplan för Skymningen Norra,
Kristinehamns kommun, Värmlands län

Hur processen har bedrivits:

Detaljplanen har varit utställd för granskning under tiden **2022-04-12 till 2022-05-16**

Granskningen har anslagits på kommunens anslagstavla. Meddelande om samråd har sänts till sakägare enligt fastighetsförteckning, myndigheter, organisationer och andra berörda. Samtliga planhandlingar har funnits tillgängliga på stadsbiblioteket, i kommunhuset samt på kommunens webbplats.

Inkomna yttranden utan erinran:

- Vattenfall
- Kulturnämnden

Yttranden med synpunkter:

- Länsstyrelsen i Värmland
- Lantmäteriet
- Akzo Nobel
- 
- Renewcell
- Sällskapet för naturskydd i Kristinehamn

ANTAGANDEHANDLING

Datum: 2026-08-14

Diarienummer: Ks/2018:16

Handläggare: Petra Hallberg Rudsvik

Förändringar av större vikt planen efter granskning

Efter granskningen har planförslaget reviderats och planområdet har minskats. Flera av de delar som omfattades av granskningsförslaget har därmed utgått. Bland annat har områden som tidigare planlagts som SKYDD, R3 och C1. Detta innebär bland annat att möjligheten till flytande restaurang och kanotförråd samt tidigare föreslagna strandskyddsupphävanden inte längre ingår i detaljplanen. Planområdet ligger i det reviderade förslaget i sin helhet utanför strandskyddat område.

Även den del av planförslaget som avsåg besöksanläggning har utgått. Därmed har planens omfattning och markanvändning blivit mer begränsad, vilket även innebär att tidigare identifierade frågor kopplade till bland annat skyddsavstånd, trafik och risker från närliggande verksamheter har fått en annan aktualitet. Det reviderade planområdet ligger nu utanför de skyddsavstånd som krävs från intilliggande verksamheter.

Genomförandetiden har ändrats till 10 år.

Sammantaget innebär ändringarna efter granskningen att planförslaget har fått en mindre omfattning och en tydligare inriktning mot utveckling av campingverksamheten och befintlig idrottsverksamhet. Flera av de frågor som behandlades under granskningen är därmed inte längre aktuella i det slutliga planförslaget.

Kvarstående synpunkter av större vikt efter granskning

Efter granskningen kvarstår synpunkter som inte har föranlett ytterligare ändringar av planförslaget.

Synpunkter har bland annat framförts avseende trafiksituationen vid korsningen Fermgatan–Presterudsvägen–Nyhamnsvägen och behovet av att utreda korsningens framtida kapacitet och utformning. Kommunen bedömer att den reviderade detaljplanen, genom att planområdet har minskats och användningen besöksanläggning har utgått, innebär en väsentligt mindre trafikpåverkan än det planförslag som låg till grund för granskningen. Trafiksituationen i korsningen hanteras inom kommunens ordinarie trafik- och gatuplanering och någon särskild trafikutredning genomförs därför inte inom ramen för denna detaljplan.

Det har framförts önskemål om bland annat skötselplan för strandområdet och att området norr om tennisbanorna ska planläggas som NATUR. Eftersom planområdet har reviderats efter granskningen och de tidigare områdena SKYDD, R3 och C1 har utgått är delar av synpunkterna inte längre aktuella. Det område norr om tennisbanorna som i det nya förslaget planläggs som NATUR omfattar dessutom den befintliga stigen och någon begränsning av allmänhetens tillgång kopplad till tid på dygnet finns inte längre.

Det har framförts önskemål om en genomförandetid om 15 år samt synpunkter på trafiklösningen vid campingens anslutning till Presterudsvägen. Kommunen har ändrat genomförandetiden till tio år, men har inte bedömt att det finns behov av att planera för ytterligare trafikåtgärder inom ramen för detaljplanen. Den reviderade planens snävare markanvändning innebär också att behovet av trafikåtgärder bedöms vara mindre än i det tidigare planförslaget.

De synpunkter som framförts av avseende risker och skyddsavstånd har beaktats genom den revidering av planområdet som genomförts inför antagandet. De delar av den tidigare exploateringen som låg närmast industriverksamheterna har utgått och planförslaget innebär därmed en mindre exploatering och lägre exponering för människor. Kommunen bedömer därför att den reviderade planen är förenlig med den genomförda riskanalysens slutsatser.

Länsstyrelsen i Värmlands yttrande

Strandskydd

I planförslaget upphävs strandskyddet inom kvartersmark [C1] flytande restaurang samt för del av område [R3] kanotförråd.

Som särskilda skäl anför kommunen att området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området samt att området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.

Vid en bedömning av om strandskyddet kan upphävas ska förutom särskilda skäl en bedömning göras om det enskilda intresset att ta strandområdet i anspråk väger tyngre än det allmänna intresset av att strandskyddet bevaras. Länsstyrelsen gör bedömningen att ett upphävande av strandskyddet för att möjliggöra kanotförråd är motiverad. Däremot är strandskyddsupphävandet för att kunna anlägga en restaurang som byggs över vattenområdet mer tveksamt. Då det förefaller finnas goda möjligheter att anlägga en restaurangbyggnad utanför strandskyddat område så är enligt Länsstyrelsens bedömning de angivna särskilda skälen ej tillämpliga. Inte heller det enskilda intresset av att ta strandområdet i anspråk kan bedömas som större än det allmänna intresset av att strandskyddet bevaras då alternativa lokaliseringar utanför strandskyddat område förefaller möjliga.

Prövningsgrundande synpunkter

Länsstyrelsen kan med stöd av 11 kap. 10§ Plan- och bygglagen ta in en detaljplan för prövning. Länsstyrelsen gör bedömningen att om planen antas i sin nuvarande form så kommer den att bli föremål för prövning avseende strandskydd.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Inför antagande har planområdet reviderats och ligger nu i sin helhet utanför strandskyddat område.

Lantmäteriets yttrande

EXPLOATERINGSAVTAL

I planbeskrivningens genomförandeavsnitt framgår att flertalet frågor ska ske inom ramen för exploateringsavtal, exempelvis ”ansökan om upphävande av servitut för dike” (s. 31). Det som tydligare bör framgå kring hanteringen i exploateringsavtalet är vem som ska ansvara för de olika åtgärderna och kostnaderna. Det som också behöver tydliggöras är vilka konsekvenserna blir av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal. Exempelvis, vad som händer om avtalet av olika anledningar inte skulle fullföljas.

INLÖSEN AV ALLMÄN PLATS MED KOMMUNALT HUVUDMANNASKAP

Det finns inte någon beskrivning om den rätt (enligt 6 kap. 13 § PBL) eller skyldighet på fastighetsägarens begäran (enligt 14 kap. 14 § PBL) som kommunen har att lösa in de allmänna platserna med kommunalt huvudmannaskap utan stöd av överenskommelse.

ANSVAR FÖR INITIERA OCH BEKOSTA LEDNINGSRÄTT

På s. 28 i planbeskrivningen framgår att ledningsrätt ska bildas för genomgående allmänna ledningar som finns i området. Till denna beskrivning bör det förtydligas vem som ska ansvara för att initiera och bekosta en sådan åtgärd.

BESKRIVNING AV HUR x-OMRÅDET SKA GENOMFÖRAS OCH SKÖTAS

I planen finns ett x-område utlagt, men det finns inget omnämnt i planbeskrivningen om x-området eller hur det är tänkt att genomföras. Lantmäteriet vill här upplysa om följande vad gäller x-områden:

- Genom att lägga ut x-område i en detaljplan reglerar kommunen endast att byggnadsnämnden inte får bevilja bygglov som hindrar möjligheten att bilda en rättighet för allmänhetens tillträde till x-området. För att rättigheten ska vara säkerställd krävs det dock att det även finns en upplåtelse t.ex. ett servitut till förmån för en kommunal fastighet.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

EXPLOATERINGSAVTAL

Efter granskningen har planområdet reviderats och servitutet för dike omfattas inte längre av detta planarbete.

INLÖSEN AV ALLMÄN PLATS MED KOMMUNALT HUVUDMANNASKAP

Detaljplanen omfattas inte längre av allmän plats som ägs av privat fastighetsägare.

ANSVAR FÖR INITIERA OCH BEKOSTA LEDNINGSRÄTT

Planområdet är förändrat och de ledningar som finns inom planområdet ligger nu under markanvändningen NATUR med kommunalt huvudmannaskap.

BESKRIVNING AV HUR x-OMRÅDET SKA GENOMFÖRAS OCH SKÖTAS

X-området har utgått ur planförslaget.

Lantmäteriet yttrande forts.

- Om någon annan än kommunen äger marken kan ägaren kräva att kommunen ska ordna en rättighet för att använda utrymmet och betala ersättning för detta.
- Det finns inget regelverk kring utbyggnad och underhåll av anläggningar på x-områden. Om ingen annan bygger ut anläggningar på området faller det därför rimligen på kommunen att ordna detta.
- Kommunen är skyldig att sköta underhåll och renhållning inom x-områden sedan man t.ex. skapat rättighet för området.
- Om det i en gällande plan är så att markägaren, eller någon rättighetshavare, inte vill upplåta en sådan rätt och släppa fram allmänheten, har kommunen små möjligheter att tvinga sig till en sådan rätt. För att vara säker på att få tillträde till fastigheten behöver normalt sett rättigheten säkras upp innan planen antas.
- Om kommunen och markägaren inte skrivit något avtalsservitut kring x-området krävs det dessutom att det är av väsentlig betydelse för en kommunal fastighet för att det ska vara möjligt att bilda ett servitut på x-området i en lantmäteriförrättning.

Dessa förhållanden behöver på något sätt beskrivas i planhandlingarna med anledning av att det finns x-områden utlagda i planförslaget. Om det ovanstående innebär problem för kommunen borde det kanske övervägas att lägga ut området för gång- och cykeltrafik som allmän plats istället för som x-område?

EVENTUELLT FÖRTYDLIGA AKTUELL FASTIGHETSBILDNING MED BILD

För att tydliggöra de fastighetsregleringar som blir aktuella i samband med planens genomförande, kan en eller flera bilder användas som visar vilka områden som överförs till vilken fastighet. Det kan då förslagsvis läggas in i samband med ”fastighetsrättsliga frågor”.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

EVENTUELLT FÖRTYDLIGA AKTUELL FASTIGHETSBILDNING MED BILD

Planbeskrivningen kompletteras med en bild och förklaring om kommande fastighetsbildning.

Miljö- och byggnadsnämndens yttrande

1. På den östra delen av C1 kommer flytande restaurang vara omöjlig, då del av byggrätten finns på fast mark. Är tanken att enbart möjliggöra bebyggelse i vattnet fungerar bestämmelsen. Är tanken istället att möjliggöra en byggnad placerad delvis på land behöver bestämmelsen formuleras om.
2. Bestämmelsen f4 bör omformuleras till en total höjd istället för byggnadshöjd då master, torn och liknande oftast inte har en byggnadshöjd.
3. Bestämmelsen b3 om hårdgjord yta bör förtydligas vad som menas med hårdgöras.
4. Placering av en besöksanläggning intill en sevesoanläggning och ett reningsverk bedöms inte som lämpligt med tanke på de skade- och hälsorisker som föreligger inom detaljplaneområdet. De skadeavstånd för olika ämnen som Akzo Nobel har redovisat i sitt yttrande (2021-03-04) till samrådet för detaljplanen överstiger i flera fall det avstånd som skyddsområdet i detaljplanen utgör. Det begränsade skyddsavståndet mellan en planerad besöksanläggning och de befintliga verksamheterna Akzo Nobel och det kommunala reningsverket riskerar även att förhindra de befintliga verksamheternas möjligheter till framtida utveckling.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

1. Inför antagandet har detaljplaneområdet reviderats och denna del av planen utgått.
2. Den användningen som främst skulle kunna tänkas ge upphov till master, torn och liknande – Besöksanläggning, har utgått från planförslaget. Att reglera högsta byggnadshöjd anses tillräckligt för planförslaget.
3. Kristinehamns kommun har ingen fastslagen, beslutad bedömning av hur en hårdgjord yta ska definieras. Tills det finns på plats blir det en bedömning från fall till fall.
4. Sedan granskningen har planområdet har reviderats och ligger nu utanför de skyddsavstånd som krävs från intilliggande verksamheter.

Miljö- och byggnadsnämndens yttrande

5. I planbeskrivningen framgår det att olika luktstörningar från reningsverket kan åtgärdas med hjälp av olika filter i anläggningen och med en överbyggnad av luftningsbassängerna kan sannolikt emissionerna av bakterieinnehållande aerosoler till närmiljön minskas. Detta är under förutsättning att reningsverkets verksamhetsutövare, Kristinehamn kommun, kommer utföra dessa åtgärder som inte skulle ha behövts om aktuella detaljplaneområdet varit oförändrat i sin användning. Dessa åtgärdsförslag som framförs i planhandlingarna och MKB:n kan bli kostsamma för den kommunala verksamheten och belastar därmed skattekollektivet. Skyddsavstånden bör därför anpassas efter de hälsorisker som förekommer från reningsverket idag och eventuella framtida utbyggnationer.

6. Det har inte gjorts någon bullerutredning för denna detaljplan, då det inte anses som relevant eftersom det inte ska byggas några bostäder inom detaljplaneområdet. Miljö- och byggnadsnämnden har under de senaste 10 åren mottagit klagomål vad gäller buller från boende intill Presterudsvägen öster om planområdet. En bullerkartläggning som gjordes 2007 visade på bullernivåer kring 60-65 dBA från biltrafik på Presterudsvägen för flera av de fastigheter där det finns bostadshus. Då bostadsområdet kring Sannakajen har tillkommit under de senaste åren och den planerade besöksanläggningen beräknas utöka trafiken med 1500 fordon/ dygn borde en bullerutredning ändå utföras för de trafikleder i närområdena som kommer att få en förändrad trafikbelastning. Fler bostadsområden planeras i skärgården vilket också kan komma att påverka belastningen av fordon på Presterudsvägen.

7. Hela kuststräckan behöver förse med förbud att anlägga en badplats. Vattenaktiviteter överlag är inte lämpligt inom detta detaljplaneområde på grund av närheten till utlopp i Varnumsviken från både reningsverket och industrier.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

5. Sedan granskningen har planområdet reviderats och ligger nu utanför de skyddsavstånd som krävs från intilliggande verksamheter.

6. Den användningen som främst skulle kunna tänkas ge upphov till ökad mängd trafik – Besöksanläggning, har utgått från planförslaget. Bullerproblematik kring Presterudsvägen kan behöva utredas vidare men inte inom ramen för detta planarbete då de delar som skulle ha kunnat ge upphov till buller har utgått.

7. Denna del av detaljplaneområdet har utgått.

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamns yttrande

Förslaget att återskapa tidigare natur- och kulturmiljöer på platsen är vällovligt. Med hänsyn till fågellivet och som skydd mot reningsverket är det viktigt att strandområdet i norra delen behandlas mer varsamt och får ett tätare träd- och buskskikt. – En skötselplan bör tas fram för åtgärderna i strandområdet. På sikt bör en skötselplan tas fram för kommunens mark inom hela planområdet.

Område KVARTERSMARK Inom område R3 och C1 föreslås att strandskyddet upphävs för att ge möjlighet att uppföra ett båthus för kanotuthyrning (R3) en flytande restaurang (C1) och att fri passage för allmänheten skall skapas inom ett 3 m brett område, tillgängligt endast under dagtid. Yttrande: De skäl som anges motiverar inte att strandskyddet upphävs eftersom.

- Båthus för kanotuthyrning lämpligen kan placeras i befintlig småbåtshamn inom nuvarande campingområde.
- En restaurang behöver inte ligga i eller vid vattnet, utan kan uppföras utanför strandskyddat område. Om en vattennära placering eftersträvas bör en placering inom befintlig detaljplan för campingen prövas. Krävs då en mindre planändring är ändå ett sådant alternativ att föredra.
- Den smala och till läget opreciserade passagen för allmänheten uppfyller inte bestämmelserna för fri passage. Det är även estetiskt olämpligt att bryta upp kopplingen mellan natur- och kulturmiljön längs stranden i norr och herrgårdsparken. – Förslaget område för flytande restaurang tas bort. Kvartersmarken inom R3 ges planbestämmelsen NATUR, för att skötas lika strandområdet betecknat SKYDD norr därom. Strandskyddet behålls, skötselåtgärder utförs med stöd av strandskyddsdispens. (Analogt i område SKYDD) – Fri passage för allmänheten säkerställs fram till befintligt x-område i gällande plan för campingen samt via Presterudsallén fram till Presterudsvägen.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Sedan granskningen har planområdet har reviderats och områdena planlagda som SKYDD, R3 och C1 i granskningsförslaget har utgått.

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn

Granskningsyttrande avseende förslag till detaljplan för Skymningen Norra Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn som är Naturskyddsföreningens lokala krets har i yttrandet fokuserat på natur, miljö och rekreationsvärden. Vi framhåller på så sätt också deras betydelse för att skapa en attraktiv stad.

Område SKYDD I planbeskrivningen står att ”Inom området som planläggs som SKYDD ryms även anlagda gångstigar, motionsslingor, gång- och cykelvägar. Någon särskild planbestämmelse för att säkerställa promenadstråket inom mark som planläggs för SKYDD finns därför ej med i plankartan”.

Yttrande: För att tydliggöra vikten av allmänhetens tillgång till det natursköna och vattennära området bör plankartan, som är det juridiskt bindande dokumentet, ändå preciseras i detta avseende. – Under rubriken planbestämmelser kompletteras lämpligen beteckningen SKYDD med att gångstigar, motionsslingor, gång- och cykelvägar får anläggas.

Inom området SKYDD föreslås att strandskyddet upphävs i en 50 m bred remsa (a2). Enligt uppgift upphävs strandskyddet för att återskapa en tidigare natur- och kulturmiljö längs stranden.

Yttrande: Markeringen av området på plankartan där strandskyddet föreslås upphävt ligger till stor del utanför det område där den värdefulla natur och kulturmiljön där bl.a. den biotopskyddade ekallén finns. Förutom röjning och gallring i omedelbar anslutning till ekarna behöver också det lägre strandområdet och kanske även vattenområdet röjas. – Markeringen på plankartan justeras, västra avgränsningen flyttas till strandlinjen eller t.o.m. så att det omfattar vattenområdet utanför. Syftet med att upphäva strandskyddet bör framgå av planbestämmelserna på plankartan. Ett alternativ till att upphäva strandskyddet kan vara att söka strandskyddsdispens för de åtgärder som krävs. (Se nedan yttrande kvartersmark R3)

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Sedan granskningen har planområdet reviderats och området som tidigare var planlagt som SKYDD berörs inte längre av detaljplaneförslaget.

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamns yttrande

Norr om tennisbanorna redovisas ett område inom kvartersmark (n1) där en trädridå skall bevaras. Allmänheten skal ha tillgång till området endast via ett 3 m brett område för gångtrafik och då endast under dagtid.

Yttrande: I samrådet framförde vi att hela skogsområdet norr om tennisbanorna ”i sin helhet utvecklas för att i framtiden vara ett attraktivt, oexploaterat och lättillgängligt naturområde för såväl Herrgårdcampingens gäster som en större allmänhet”. – Vi hävdar nu som ett minimum att det närliggande området bakom tennisbanorna, betecknat n1, skall vara ett naturområde (planbestämmelse NATUR), och vara en fortsättning på rekreationsstråket på Sannaheden, och dess rekreationsled.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Området norr om tennisbanorna är i det nya förslaget planlagt som NATUR. Den befintliga stigen ligger inom NATUR och markerar avgränsningen till kvartersmarken. Begränsningar i tillgång till området kopplat till tid på dygnet är därmed borttaget.

Sommarvik AB's yttrande

Detaljplan för Skymningen norra, Kristinehamns kommun
Sommarvik AB konstaterar att planen i dess nuvarande utformning inte medger den besöksattraktion som ingick i bolagets ursprungsplaner. Dock möjliggör den en vidareutveckling av campingen vilket är angeläget, framför allt med anledning av ökad efterfrågan på boende i stugor. Genom samarbete med partners i Kristinehamn ser vi här en stor potential. På sikt kan eventuellt en eller flera mindre besöksattraktioner tillskapas. Sommarvik AB har att förhålla sig till de möjligheter som planen i nuläget medger men vi ifrågasätter den korta genomförandetiden. De investeringar som krävs måste av naturliga skäl ske etappvis över minst tio till femton år. Att kommunen ger sig rätt att eventuellt ändra planen eller delar av den efter fem år skapar otrygghet och hämmar investeringsviljan. En genomförandetid på maximala femton år är därför nödvändigt. En fråga som hängt med sen Sommarviks AB etablering är ett tidigt löfte från kommunala förtreträdare om en cirkulationsplats vid campingens in och utfart mot Presterudsvägen. Vi kan nu med besvikelse konstatera att kommunen inte är beredd att hålla den utfästelsen.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Sedan granskningen av planförslaget har planområdet reviderats och markanvändningen blivit snävare. Eventuella investeringar i trafikåtgärder anses inte nödvändiga. Genomförandetiden höjd till 10 år.

Akzo Nobels yttrande

Bemötande planförslag

Bakgrund

Planeringsavdelningen vid Kristinehamns kommun har upprättat ett förslag till ny detaljplan för Skymningen Norra. Planförslaget är tillgängligt för granskningssamråd under perioden 12 april till 16 maj 2022. Planområdet omfattar en del av Presterud 1:11 samt del av Skymningen 13. Planens syfte är att möjliggöra besöksanläggning, utvidgad camping, idrottsplats samt skyddszoner för angränsande verksamheter inom planområdet.

Bemötande

Planförslaget gäller ett område som är beläget granne med Akzo Nobel Adhesives ABs kemiindustri i Kristinehamn. Kemiindustrin har varit verksamt på platsen sedan 1962. Bolaget har yttrat sig i ärendet i februari 2021 och då beskrivit vilka kemikalieolyckor som kan ske och vilka konsekvenser de kan få i omgivningen samt förklarat det olämpliga i att öka persontätheten i kemiindustrins närområde. Akzo Nobel konstaterar att kommunen likväl går vidare med sitt planförslag, vilket bolaget ställer sig negativt till.

Om kommunen inte beaktar de skyddsavstånd som bolaget redogjorde för i februari 2021 med anledning av att kemiindustrin är en s k sevesoanläggning av den högre kravnivån så riskerar bolaget, inte kommunen, att få problem med sitt produktionstillstånd i framtiden. En utökad aktivitet i industrins närområde kring campingen med ökad persontäthet i kemiindustrins närhet riskerar att påverka förutsättningar för ett nytt produktionstillstånd för befintlig verksamhet negativt eftersom det kan antas att den industriella verksamheten kan utgöra en olägenhet för omgivningen. Ett nytt produktionstillstånd enligt miljöbalken kan initieras av bolaget vid behov av ändring av verksamheten såsom ett byte av formalinreaktorn, en utökning genom ökad produktion eller en ändring av produkter. Men det behöver inte vara initierat av bolaget utan kan bero på att tillsynsmyndigheten anser att det behöver förnyas av åldersskäl. Vid en sådan prövning kan alltför korta avstånd till kringliggande verksamheter innebära ett hinder för kemiindustrins verksamhet och möjligheten att få ett nytt tillstånd till befintlig verksamhet eller krav på bolaget att göra mycket kostsamma investeringar för att skydda den omgivning som genom planförslaget kommit alltför nära. Enligt Sevesolagstiftningen har kommunen dessutom en skyldighet att i sin planering ta hänsyn till Sevesoverksamheter och inte begränsa den framtida utvecklingen av dem. Förutom skyddsavstånd som har sin grund i säkerhetsfrågor så genererar industrin även t ex buller som kan upplevas negativt av personer som ska ha sin dygnsvila i närheten.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Se kommentarer längre fram.

Akzo Nobels yttrande forts.

Den nya plankartan har inte ens tagit hänsyn till nuvarande skyddsavstånd från Akzo Nobel som krävs för att inte riskera allvarliga skador (irreversibla effekter eller andra allvarliga och långsiktiga hälsoeffekter eller en nedsatt förmåga att fly från exponeringen) vid utsläpp vid normalt väder som presenteras i kommunens riskanalys. I kommunens riskanalys som är genomförd av Brandskyddslaget är riskavståndet 365 meter från tanken med ammoniaklösning vilket innebär att risk för allvarliga skador kan uppkomma i de områden som det planeras besöksanläggning, se bifogad bild.

Även om delar av området enligt plankartan skall ha entréer, friskluftsintag och utrymningsvägar vända bort från Fiskartorpsvägen där kemiindustrin är belägen så bör det ha mindre betydelse då hela byggnaden ligger inom spridningsområdet för ammoniak. Vid ogynnsamt väder ökar avstånden betydligt och risk för allvarliga skador täcker då hela det planlagda området upp till 870 meter. Risk för dödsfall strax utanför anläggningen finns också vid ogynnsamt väder.

Hänsyn är heller inte tagen till alla risker kring metanoltankarna som finns på området där riskavståndet enligt kommunens riskanalys uppgår till 575 meter, se bifogad bild. Invallningen kring metanoltankarna som startats efter att planläggningsärendet inleddes har gjort att utrymmet i anläggningens norra del nu är fullt exploaterat och nya ev giftiga och brandfarliga kemikalier kommer att placeras på anläggningens södra delar där avståndet från anläggningen till bebyggda delar av planområdet är som minst.

Bolaget har även planer på att tillverka PVAc limmer i framtiden. Denna tillverkning innefattar hantering av monomerer som kräver stort skyddsavstånd eftersom de är brandfarliga samt väldigt reaktiva kemikalier. Vinyl Acetate Safe Handling Guide beskriver säkerhetsavstånd för Vinylacetat. Vid lagring av monomerer kan dessa kemikalier självpolymerisera och vid vissa tillfällen orsaka en tryckökning i lagertank med efterföljande explosion. I händelse av brand i lagertankar behöver området spärras av minst 800 m i alla riktningar pga. explosionsrisken samt att giftiga gaser bildas vid brand.

Bolaget anser att då inte framtida eller ens rådande riskavstånd beaktats kommer detaljplanen att påverka verksamheten negativt inför en framtida expansion eller omprövning av nuvarande produktionstillstånd. Om detaljplaneringen kommer att bli verklighet kommer bolaget att överklaga detaljplanen för att se till såväl bolagets intressen som till de som ska vistas inom det utökade området.

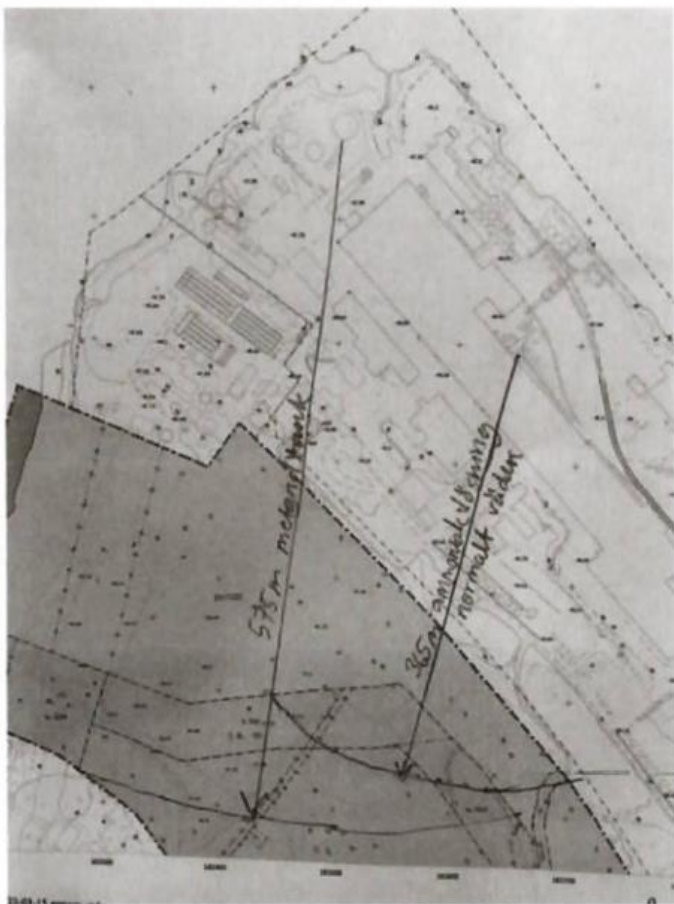
Bolaget kan slutligen tillägga att om kemiindustrin inte funnits på platsen men någon hade sökt tillstånd till en ny kemianläggning så hade den aldrig fått tillstånd om den planerade fritidsverksamheten legat först på platsen. Även andra industrianläggningar med mindre påverkan på omgivningen hade troligtvis fått problem med att få ett sådant tillstånd med en nöjesanläggning som närmaste granne.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Se kommentarer nästa sida.

Akzo Nobels yttrande forts.

Nuvarande riskavstånd som inte beaktats. Framtida expansion inte inritad.



Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Riskutredningen som är framtagen i samband med planarbetet syftar till att identifiera risker från intilliggande verksamheter och redovisa de skyddsåtgärder som krävs för att möjliggöra planläggning av del av fastigheten Presterud 1:1 och Skymningen 13. Akzo Nobels synpunkter har beaktats under planprocessen. Efter samrådet har planförslaget reviderats och exploateringen minskats. Bedömningen av planens lämplighet grundas därför på den reviderade detaljplanen tillsammans med den genomförda riskanalysen.

Den riskanalys som tagits fram som underlag för detaljplanen utgår från ett betydligt större exploateringsområde än den detaljplan som nu föreslås antas. Riskanalysen omfattar den då planerade upplevelseanläggningen med tillhörande funktioner och beaktar såväl Akzo Nobels nuvarande verksamhet som de framtida utvecklingsmöjligheter som bolaget redovisat. Sedan riskanalysen togs fram har planförslaget reviderats. Den detaljplan som nu föreslås antas omfattar ett avsevärt mindre område än det område som låg till grund för riskanalysen och användningen besöksanläggning har lyfts ur förslaget. Exploateringen har därmed minskats och de delar av det tidigare planområdet som utgick från riskanalysen närmast Akzo Nobels verksamhet ingår inte längre i detaljplanen. Riskanalysens övergripande slutsats är att den då föreslagna exploateringen kunde genomföras under förutsättning att skyddsavstånd och riskreducerande åtgärder beaktades. Den nu aktuella detaljplanen innebär en mindre exploatering än den som analyserades och medför därför inte någon ökad riskexponering i förhållande till riskanalysens förutsättningar. Kommunen bedömer därför att riskanalysen fortfarande utgör ett relevant och tillräckligt underlag för planläggningen och att detaljplanen är förenlig med plan- och bygglagens krav på lämplig markanvändning samt den hänsyn som ska tas till närliggande Sevesoverksamhet.

Renewcells yttrande

Renewcells industriverksamhet pågår hela dygnet. Verksamheten medför en viss mängd buller i närområdet. Även viss lukt kan förekomma från verksamheten. Transporter till och från området utgör också en källa till buller. Renewcell är en demonstrationsanläggning med en begränsad kemikaliehantering. Kemikalierna som används är välkända och allmänt använda i industrin. De flytande kemikalierna natriumhydroxid, svavelsyra, ättiksyra och väteperoxid förvaras i transportgodkända behållare om 1 m³ som står på uppsamlingskärl alternativt inom invallning. Fast kemikalie natriumditionit förvaras i transportgodkänd behållare om drygt en m³ (motsvarande knappt två ton ditionit). Ozon produceras i en separat anläggning inom produktionslokalen, från syrgas som separeras från luften. Ozonet tillverkas momentant i den mängd som åtgår för produktionen och inget ozon lagras. Renewcell har tillsammans med Brandskyddslaget gjort spridningsberäkningar på de worst case scenarios som bedöms kunna uppstå vid dagens verksamhet, för att beskriva behovet av skyddsavstånd till verksamheten på motsvarande sätt som Akzo Nobel gjort i samrådsprocessen.

Två scenarios som bedömdes kunna ha en möjlighet att ha påverkan utanför Renewcells verksamhetsområde gicks igenom med Brandskyddslaget: - Ozonläckage, maxkapacitet, ut i ozonrummet alternativt genom ett tomt bleksteg och en avstängd destruktör ut på tak - Sönderfall av en hel ditionitcontainer (ca 2 ton, under två timmar enligt beskrivning av Silox, ditionitleverantör till Renewcell Kristinehamn) och under bildande av SO₂ Påverkan av ett ozonläckage respektive sönderfall av ditionit beskrivs i tabell 1 från Brandskyddslagets rapport.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Se kommentarer längre fram..

Renewcells yttrande forts.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Tabell 1 Sammanställning beräknade konsekvenser – skadeområden

Ämne	Skadescenario	Skadeavstånd
Ozon	Normalt väder	Dödsfall (500 ppm): <10 m
		Riskområde för avspärning (IDLH): 33 m
		AEGL-2: 75 m
	Ogynnsamt väder	Dödsfall (500 ppm): 11 m
		Riskområde för avspärning (IDLH): 58 m
		AEGL-2: 134 m
Svaveldioxid (pga ditionit)	Normalt väder	Dödsfall (LC ₅₀): 44 m
		Riskområde för avspärning (AEGL-3): 192 m
		AEGL 2: 1,4 km
	Ogynnsamt väder	Dödsfall (LC ₅₀): 67 m
		Riskområde för avspärning (AEGL-3): 402 m
		AEGL 2: 3,8 km

De scenarios som har studerats i denna konsekvensanalys är sådana som har en mycket låg frekvens/sannolikhet och kan betraktas som worst case scenarios för att visa på maximala riskområden om flera säkerhetsbarriärer felfungerar och åtgärder inte vidtas för att begränsa konsekvenserna. Renewcell är som nämnts tidigare en demonstrationsanläggning. Demonstrationsanläggningen är till sin karaktär sådan att den syftar till att utveckla Renewcells process och produkt och i det arbetet är det naturligt att processen inom anläggningen förändras eller kompletteras med ytterligare processteg. Renewcell tar som beskrivits ovan under 2022 sin första kommersiella anläggning i drift, som nu har byggts på Ortvikens industriområde i Sundsvall. Anläggningen i Sundsvall innehåller processteg där t ex klordioxid används för blekning, något som är vanligt förekommande inom t ex massaindustrin men ett processteg som alltså inte finns i demonstrationsanläggningen idag. En möjlig utveckling kan vara att Renewcells anläggning i Kristinehamn i framtiden kommer att kompletteras med ytterligare processteg och därmed få tillkommande kemikalier.

Se kommentarer nästa sida.

Renewcells yttrande forts.

Renewcells anläggning är inte en Sevesoanläggning, varken på den högre eller lägre nivån. Kemikaliehanteringen i Renewcells verksamhet är som nämnts tidigare begränsad i jämförelse med övrig kemikaliehantering inom samma område. Dock ligger Renewcells produktionslokal i den delen av industriområdet som kommer närmast det området som nu detaljplanläggs. Sammanfattningsvis ger kemikaliehanteringen vid Renewcells verksamhet upphov till ett behov av skyddsavstånd. Verksamheten kan i framtiden behöva kompletteras med ytterligare kemikalier som innebär ett behov av skyddsavstånd. Renewcells verksamhet ligger närmare området Skymningen norra än Akzo Nobel Adhesives kemikalietankar. Renewcell ställer sig därmed bakom de av Akzo Nobel Adhesives föreslagna skyddsavstånden och slutsatsen att det inte är lämpligt att anlägga en verksamhet som kan innebära ökad persontäthet inom 500 m från industrins tankar (motsvarande 400 m från Renewcells processlokal). Även Renewcell gör bedömningen att övernattning i industrins närhet ska ses som helt uteslutet. Övrigt Inom Renewcells område finns utrustning, trucktrafik mm som medför fara för personer som inte känner till verksamheten. Verksamhetsområdet är inhägnat och tillträdesskyddat. Skyddet är dock anpassat för att området är ett industriområde och vid en påtagligt ökad närvaro och verksamhet i det direkta närområdet ökar också risken att personer tar sig in inom industriområdet

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Renewcells synpunkter har beaktats under planarbetet och detaljplanen har reviderats. Den riskanalys som tagits fram som underlag för detaljplanen omfattade ett betydligt större exploateringsområde än den detaljplan som nu föreslås antas. Sedan samrådet har planförslaget omarbetats och planområdet reducerats. De delar av den tidigare exploateringen som låg närmast industriområdet har utgått, vilket innebär att den nu aktuella detaljplanen medger en mindre exploatering och en lägre exponering för människor än det planförslag som låg till grund för riskanalysen. Riskanalysens slutsats är att exploatering kan ske under förutsättning att skyddsavstånd och riskreducerande åtgärder beaktas.

Kommunen bedömer därför att den reviderade detaljplanen är förenlig med riskanalysens slutsatser och att planförslaget uppfyller plan- och bygglagens krav på lämplig markanvändning med hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

Övriga yttranden

Vi vill framföra följande synpunkter som berör trafiksituationen vid korsningen Fermgatan-Presterudsvägen-Nyhamnsvägen och vi är medvetna att den inte direkt berör detaljplanen men den utökade verksamhet som detaljplanen medför påverkar trafiksituationen i korsningen.

Först en beskrivning om problemen i korsningen som varit under en längre tid:

Fermgatan kommer fram till Presterdsvägen i en nedförsbacke med en böj precis innan korsningen. Detta är inte en optimal lösning då det ibland vintertid är halt. Bilarna som ska ut på Presterdsvägen kommer ibland också i så hög fart så en utfart från Nyhamnsvägen blir osäker. Utfarten från Nyhamnsvägen är också en svårare korsning än en vanlig korsning då det direkt innan går en järnväg och GC-vägen lutar neråt från Arenavägen och cyklarna kommer i hög fart utan att följa de trafikregler som finns. Nya problem som uppstått sen regementet lades ner: Det har etablerats ett idrottscentrum med fotbollsarena, badhus, padelhall och fotbollsplaner. Detta förorsakar en ökad trafik på Presterdsvägen som belastar den aktuella korsningen.

Det sker en exploatering i Skärgården som ökar trafiken på Presterdsvägen och som belastar den aktuella korsningen och mer kommer det att bli då vi ser att detaljplanen Södra Sörkastet är på väg mot granskning. Det har etablerats en camping med stugor, husbilsplaster med mera vid Presterdsherrgård. Denna anläggning ökar trafiken på Presterdsvägen som belastar den aktuella korsningen. Det har dragits in en busslinje på Nyhamnsvägen. Bussen behöver båda körfälten (även mötande) för att svänga in på Nyhamnsvägen oavsett om det kommer från centrum eller från Skärgården. Längs Nyhamnsvägen har det skett flera exploateringar av varierande storlek. Det pågår även en byggnation just nu. Det ökar trafiken på Nyhamnsvägen och som belastar den aktuella korsningen.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Se kommentarer nästa sida.

Övriga yttranden forts.

Framtiden:

Den aktuella detaljplanen som nu är på granskning föreslår ytterligare verksamheter som kommer att öka trafiken på Presterudvägen och belasta den aktuella korsningen. Det handlar dels om utökad campingverksamhet samt möjlighet till en rekreations- och nöjesanläggning som kommer locka fler än de som bor på campingen om den blir byggd. Värmeverket har ansökt om utökad kapacitet som kommer att bidra till en stor ökning av tung trafik till värmeverket. Även för idrottscentrum har vi sett förslag på utökning med is- och curlinghall som kommer att öka trafiken dit. Det bör därför göras en utredning om korsningen Fermgatan-Presterudsvägen-Nyhamnsvägen i samband med denna detaljplan så att det går att se hur påverkad korsningen är och om den är rätt utformad utifrån den belastning som det är och blir i framtiden.

Samhällsplaneringsavdelningens kommentarer

Kommunen noterar synpunkterna avseende trafiksituationen i korsningen Fermgatan–Presterudsvägen–Nyhamnsvägen och den samlade påverkan från befintliga och planerade exploateringar i området. Den aktuella detaljplanen har reviderats inför antagande och omfattar nu ett mindre område där den mest personintensiva användningen ”besöksanläggning” har strukits.

Trafiksituationen i den aktuella korsningen är en fråga som kommunen följer inom den ordinarie trafik- och gatuplaneringen. Detaljplanen omfattar inte korsningen och reglerar inte utformningen av det allmänna vägnätet utanför planområdet.

Kommunen bedömer att den trafikökning som den aktuella detaljplanen kan ge upphov till inte, vare sig enskilt eller tillsammans med övriga kända förutsättningar, motiverar att en särskild trafikutredning för korsningen genomförs inom ramen för denna detaljplan. I dagsläget planeras därför inga trafiktekniska åtgärder med anledning av planförslaget. Om trafikförhållandena i området förändras över tid eller om framtida exploateringar sammantaget medför ett behov av åtgärder kommer frågan att hanteras inom kommunens ordinarie arbete med trafikplanering och investeringar.